

31986R4056

L 378/4

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

31.12.1986

NÕUKOGU MÄÄRUS (EMÜ) nr 4056/86,**22. detsember 1986,****millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamiseks meretranspordis**

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 84 lõiget 2 ja artiklit 87,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

konkurentsieeskirjad moodustavad osa asutamislepingu üldsätetest ja need kehtivad ka meretranspordi suhtes; kõnealuste sätete kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad on ette nähtud asutamislepingu konkurentsieeskirju käsitlevas peatükis või tuleb need kindlaks määrata selles peatükis ettenähtud korras;

vastavalt nõukogu määrusele nr 141 ⁽³⁾ ei kohaldata nõukogu määrust nr 17 ⁽⁴⁾ transpordi suhtes; nõukogu määrust (EMÜ) nr 1017/68 ⁽⁵⁾ kohaldatakse üksnes sisetranspordi suhtes; järelikult ei ole komisjonil praegu võimalik vahetult uurida juhtumeid, mille puhul kahtlustatakse artiklite 85 ja 86 rikkumisi meretranspordi valdkonnas; peale selle pole komisjon pädev vastu võtma otsuseid või määrama trahve, et enda poolt tuvastatud õiguserikkumised lõpetada;

seetõttu on vaja vastu võtta määrus konkurentsieeskirjade kohaldamise kohta meretranspordis; nõukogu 15. mai 1979. aasta määrus (EMÜ) nr 954/79 selle kohta, kuidas liikmesriigid ratifitseerivad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni liinilaevanduskonverentsi toimimisejuhendi kohta või ühinevad kõnealuse konventsiooniga, ⁽⁶⁾ võimaldab toimimisejuhendit kohaldada arvukate ühendust teenindavate konverentside suhtes; määruse (EMÜ) nr 954/79 preambuli viimases lõigus ettenähtud meretranspordialaste konkurentsieeskirjade

kohaldamise määruks tuleks arvesse võtta toimimisejuhendi vastuvõtmist; määrus peaks toimimisejuhendi rakendusalaasse kuuluvate konverentside osas juhendit täiendama või täpsustama; de

näib olevat kohane trampteenused käesoleva määruse reguleerimisalast välja arvata; kõnealuste teenuste hinnad on iga üksiku juhtumi korral pakkumise ja nõudmise alusel vabalt kaubeldavad;

käesolevas määruks tuleks arvesse võtta ühelt poolt vajadust kehtestada rakenduseeskirjad, mis võimaldavad komisjonil tagada, et ühisturu piires ei toimu lubamatut konkurentsi moonutamist, ning teiselt poolt vajadust vältida selle valdkonna ülemäärast reguleerimist;

käesolev määrus peaks täpsustama asutamislepingu artiklite 85 ja 86 sätete reguleerimisala, võttes arvesse meretranspordile iseloomulikke tunnuseid; piirav tegevus ja kuritarvitused rahvusvahelises meretranspordis, kaasa arvatud ühendusesisesed veod ühenduse sadamatest või sadamatesse, võivad mõjutada kaubavahetust liikmesriikide vahel; piirav tegevus ja kuritarvitused võivad mõju avaldada esiteks konkurentstile eri liikmesriikide sadamate vahel, muutes sadamate haardealasid, ja teiseks kõnealustel haardealadel toimuvale tegevusele ning rikkuda ühisturu kaubandusstruktuuri;

teatavat liiki tehnilised kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevuse võib piirava tegevuse keelust vabastada põhjusel, et need tavaliselt ei piira konkurentsi;

tuleks sätestada liinilaevanduskonverentside grupierand; liinilaevanduskonverentsidel on tasakaalustav toime, mis kindlustab lastisaatjatele usaldusväärse teenindamise; nad aitavad üldiselt kaasa regulaarsete, nõuetekohaste ja tõhusate mereveoteenuste osutamisele ja pööravad piisavalt tähelepanu kasutajate huvidele; selliseid tulemusi ei ole võimalik saavutada, kui laevandusettevõtjad ei arenda konverentsidevahelist koostööd hindade ja vajaduse korral ka lasti mahu või paigutuse ning tuludega seotud küsimustes; enamikul juhtudel avaldab konverentsidele jätkuvalt mõju tõhus konkurents nii konverentsi liikmeteks mitteolevate liiniteenistuste kui teatavatel juhtudel ka trampve-

⁽¹⁾ EÜT C 172, 2.7.1984, lk 178; EÜT C 255, 13.10.1986, lk 169.⁽²⁾ EÜT C 77, 21.3.1983, lk 13; EÜT C 344, 31.12.1985, lk 31.⁽³⁾ EÜT 124, 28.11.1962, lk 2751/62.⁽⁴⁾ EÜT 13, 21.2.1962, lk 204/62.⁽⁵⁾ EÜT L 175, 23.7.1968, lk 1.⁽⁶⁾ EÜT L 121, 17.5.1979, lk 1.

dude ja muud liiki vedudega tegelevate teenistuste vahel; laevastiku mobiilsus, mis on laevanduse pakkumisstruktuuri tunnusooni, avaldab konverentsidele pidevat konkurentsivõimet, mida neil üldjuhul ei ole olulise osa kõnealuste veoteenuste osas võimalik kõrvaldada;

konverentside sellise tegevuse takistamiseks, mis on vastuolus asutamislepingu artikli 85 lõikega 3, tuleks erand siduda teatavate tingimuste ja kohustustega;

tingimuste seadmise eesmärk peaks olema takistada konverentside kehtestamast konkurentsipiiranguid, mis ei ole neile erandi andmise aluseks olevate eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud; seetõttu ei tohiks konverentsid ühel ja samal liinil kehtestada veohindu ja -tingimusi, mille erinevus oleneb üksnes veetava kauba päritolu- või sihtriigist, ning põhjustada sellega ühenduse kaubavahetuses häireid, mis kahjustavad teatavaid sadamaid, lastisaatjaid, lastivedajaid või veo lisateenuste osutajaid; lojaalsuskokkuleppeid tuleks lubada ainult selliste eeskirjade alusel, mis ühepoolsetelt ei piira kasutajate vabadust ja sellest tulenevalt konkurentsi laevanduses, see aga ei piira siiski konverentsi õigust määrata sanktsioone kasutajatele, kes püüavad sobimatute meetodite abil vältida lojaalsuskohustusi vastutasuks neile tehtud mahahindluste, vähendatud prahihinna või neile konverentsi poolt antud komisjonitasu eest; kasutajad peavad saama vabalt valida ettevõtjad, kelle poole pöörduda seoses sisetranspordi või kaiteenustega, mida laevandusettevõtjaga kokkulepitud prahiraha või muude maksudega ei kaeta;

erandiga tuleb siduda ka teatavad kohustused; nii peab kasutajatel alati olema võimalus tutvuda konverentsi liikmete poolt kehtestatud veohindade ja veotingimustega, sest lastisaatjate poolt korraldatud sisetranspordi reguleerib ikkagi määrus (EMÜ) nr 1017/68; tuleb sätestada, et vahekohtu otsustest ja lepitajate soovitudest, mida osapooled aktsepteerivad, teatatakse viivitamatult komisjonile, et komisjon võiks veenduda, et konverentsidele ei ole tehtud erandit määruses kehtestatud tingimustest ning nad ei riku asutamislepingu artiklite 85 ja 86 sätteid;

konsultatsioonid kasutajate või kasutajate ühenduste ja konverentside vahel peavad kindlustama tõhusamad, kasutajate vajadustele paremini vastavad meretransporditeenused; järelikult tuleks mõne selliste konsultatsioonide tulemusel tekkida võiva piirava tegevuse suhtes teha erand;

erandit ei saa anda, kui artikli 85 lõikes 3 sätestatud tingimused ei ole täidetud; seetõttu peab komisjon olema pädev võtma asjakohased meetmed juhul, kui ilmneb, et teatavas olukorras avaldab kokkulepe või kooskõlastatud tegevus niisugust mõju,

mis ei ole kooskõlas artikli 85 lõikega 3; silmas pidades konverentside erilist tähtsust liinilaevanduses, peavad komisjoni meetmed olema edasiviivad ja tasakaalukad; komisjon peaks järelikult olema pädev esmalt andma soovitusi ja seejärel tegema otsuseid;

artikli 85 lõikes 3 sätestatud *ab inito* tühisust kokkulepete või otsuste puhul, millele diskrimineerivate või muude tunnusoonte tõttu ei ole antud erandit artikli 85 lõike 3 alusel, kohaldatakse üksnes artikli 85 lõikes 1 ettenähtud keeluga hõlmatud kokkuleppelementide suhtes, kokkuleppe suhtes tervikuna kohaldatakse seda ainult juhul, kui kõnealused elemendid on kokkuleppes kui tervikus teistega lahutamatu seotud; seetõttu, kui komisjon avastab grupierandi rikkumise, tuleks tal kas kindlaks määrata keelu tõttu algusest peale tühisest kokkuleppelementid või põhjendada, miks kõnealuseid elemente ei saa ülejäänud kokkuleppes eraldada ning miks kokkuleppe tervikuna on seetõttu tühine;

silmas pidades rahvusvahelise meretranspordi tunnusooni, tuleb arvesse võtta asjaolu, et käesoleva määruse kohaldamine mõne kooskõlastatud tegevuse või kuritarvituste suhtes võib esile kutsuda vastuolu kolmandate riikide seaduste ja eeskirjadega ning osutada ühenduse tähtsaid kaubandus- ja laevandushuvisid kahjustavaks; kooskõlas ühenduse meretranspordipoliitikaga tuleks komisjonil korraldada kõnealuste riikidega konsultatsioone ja vajaduse korral nõukogu poolt volitatud läbirääkimisi;

käesolev määrus peaks sätestama korra, otsustuspädevuse ja sanktsioonid, mida on vaja, et tagada nii artikli 85 lõikes 1 ja artiklis 86 sätestatud keeldude kui ka artikli 85 lõike 3 kohaldamistingimuste järgimist;

sellega seoses tuleks arvesse võtta määruse (EMÜ) nr 1017/68 sisetranspordi kohta kehtivaid menetlussätteid, mis arvestavad teatavaid transpordile üldiselt omaseid tüüpilisi tunnusoone;

silmas pidades meretranspordi erijooni, on eelkõige ettevõtjate ülesanne hoolitseda selle eest, et nende kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus vastaksid konkurentsieeskirjadele, ning järelikult komisjoni teavitamine ei tarvitse olla kohustuslik;

teatavates olukordades võib ettevõtjatel siiski tekkida soov taotleda komisjonilt kinnitust, et nende kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus on kooskõlas kehtivate sätetega; selliste juhtude jaoks tuleks kehtestada lihtsustatud kord,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAGU

Artikkel 1

Määruse sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 kohaldamiseks mere-transportiteenuste suhtes.

2. Seda kohaldatakse üksnes ühenduse ühe või mitme sadamaga seotud rahvusvahelise meretranspordi teenuste suhtes, välja arvatud trampteenused.

3. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *trampteenused* — puist- või segalastivedu laevas, mis on täielikult või osaliselt prahitud ühele või mitmele lastisaatjale reisi-, aja- või muus vormis prahilepingu alusel ebaregulaarse või väljakuulutamata reise tegemiseks, kui prahihinnad on iga kord vabalt kaubeldavad vastavalt pakkumise ja nõudmise tingimustele;
- b) *liinilaevanduskonverents* — kahest või enamast liikmest koosnev laevandusettevõtjate grupp, kes osutab rahvusvahelisi lastivedude liiniteenuseid kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas ühel teataval liinil või teatavatel liinidel ning kellel on mingit liiki kokkulepe või leping, et nende liiniteenused on ühesuguste või ühiste prahihindade ja muude kokkulepitud tingimustega;
- c) *transportikasutaja* — ettevõtja (lastisaatja, kauba saaja, ekspediitor jt), juhul kui ta on kaubaveoga tegelemiseks sõlminud lepingu või muu kokkuleppe liinilaevanduskonverentsi, laevandusettevõtja või mõne muu lastisaatjate ühendusega või kui ta väljendab kavatsust need sõlmida.

Artikkel 2

Tehnilised kokkulepped

1. Asutamislepingu artikli 85 lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mille ainus eesmärk on saavutada areng ja koostöö tehnika alal järgmiste vahenditega:

- a) kehtestada ja kohaldada ühtselt laevade ja teiste transportivahendite, seadmete, varustuse ja püsiseadmete normid ja liigid;

b) transportiteenuste osutamisel vahetada või kasutada ühiselt laevu, laevade ning teiste transportivahendite ruumi või konteineriruumi, töötajakonda, seadmeid või püsiseadmeid;

c) korraldada ja osutada meretranspordi järjestikuseid või lisateenuseid ning määrata ja kehtestada selliste teenuste summaarhinnad ja summaartingimused;

d) kooskõlastada sõiduplaanid sidusliinidel;

e) ühendada üksikkaubasaadetised;

f) määrata kindlaks veohindade struktuuri ja veotingimusi reguleerivad ühtsed eeskirjad ja neist kinni pidada.

2. Vajaduse korral esitab komisjon nõukogule ettepanekud lõikes 1 sisalduva loetelu muutmiseks.

Artikkel 3

Erandite andmine lastivedajatevahelistele meretranspordi regulaarteenuste osutamise kokkulepetele

Vastavalt käesoleva määruse artiklis 4 ettenähtud tingimustele on asutamislepingu artikli 85 lõikes 1 sätestatud keelust vabastatud ühe või mitme liinilaevanduskonverentsi kõigi liikmete või osa liikmete kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus, kui nende eesmärk on veohindade ja veotingimuste kindlaksmääramine ja, olenevalt juhtumist, üks või mitu järgmistest tegevustest:

- a) laevade sõiduplaanide, väljumiskuupäevade või vahepeatuste kuupäevade kooskõlastamine;
- b) sõitude või vahepeatuste sageduse määramine;
- c) sõitude või vahepeatuste kooskõlastamine või jaotamine konverentsiliikmete vahel;
- d) iga liikme poolt pakutava veomahu reguleerimine;
- e) lasti või tulude jaotamine liikmete vahel.

Artikkel 4

Erandi andmisega seotud tingimused

Artiklites 3 ja 6 sätestatud erand antakse tingimusel, et kokkulepe, otsus või kooskõlastatud tegevus ei kahjusta ühisturu piires teatavaid sadamaid, transportikasutajaid või lastivedajaid, kui sama kauba vedamiseks kehtestatakse kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevusega reguleeritavas piirkonnas veo-

hinnad ja veotingimused, mis olenevad päritolu- või sihtriigist või pealeladimis- või mahalaadimissadamast, välja arvatud juhul, kui selliseid hindu ja tingimusi on võimalik majanduslikult põhjendada.

Mis tahes kokkulepe või otsus või sellise kokkuleppe või otsuse muust eraldatav osa, mis ei vasta eelmises lõigus sätestatule, on vastavalt asutamislepingu artikli 85 lõikele 2 tühine algusest peale.

Artikkel 5

Erandi andmisega seotud kohustused

Artiklis 3 ettenähtud erandiga seotakse järgmised kohustused.

1. Konsultatsioonid

Transpordikasutajate ja konverentside vahel korraldatakse konsultatsioone, et otsida lahendusi meretranspordi regulaartenuste hindade, tingimuste ja kvaliteediga seotud üldist laadi põhimõttelises küsimustes.

Kõnealused konsultatsioonid toimuvad vastavalt üksikõikmillise eespool nimetatud osapoole taotlusele.

2. Lojaalsuskokkulepped

Konverentsi laevandusettevõtjatest liikmetel on õigus sõlmida ja täita transpordikasutajatega lojaalsuskokkuleppeid, mille vormis ja tingimustes lepivad kokku konverentsi ja transpordikasutajate organisatsioonide konsultatsioonidel. Kõnealustes lojaalsuskokkulepetes on ette nähtud kaitsemeetmed, mis väljendavad selgesti transpordikasutajate ja konverentsiliikmete õigusi. Need kokkulepped põhinevad lepingusüsteemil või mõnel muul samuti seaduslikul süsteemil.

Lojaalsuskokkulepetes tuleb kinni pidada järgmistest tingimustest.

a) Iga konverents pakub transpordikasutajatele kohest mahahindlussüsteemi või võimalust valida kohese ja edasilükatud mahahindlussüsteemi vahel:

- kohese mahahindlussüsteemi korral on igal osapoolel õigus lõpetada lojaalsuskokkulepe mis tahes ajal ilma sanktsioonideta ning kuni kuue kuu pikkuse etteteatamisajaga; etteteatamisega lühendatakse kolme kuuni, kui vaidluse objektiks on konverentsi hind,
- edasilükatud mahahindlussüsteemi korral ei tohi ei mahahindluste arvestamise aluseks olev lojaalsusaeg

ega järgnev, enne mahahindluste tegemist vajalik lojaalsusaeg olla pikem kui kuus kuud; seda aega lühendatakse kolme kuuni, kui vaidluse objektiks on konverentsi hind.

b) Pärast konsulteerimist transpordikasutajatega koostab konverents:

i) loetelu koos transpordikasutajatega kindlaksmääratud lasti või lasti osa kohta, mis jääb lojaalsuskokkuleppe reguleerimisalast selgesti välja; saajaprotsendilisi lojaalsuskokkuleppeid võib pakkuda, kuid neid ei tohi ühepoolset kehtestada;

ii) asjaolude loetelu, mille puhul transpordikasutajad on vabastatud lojaalsuskohustuse täitmisest; see hõlmab järgmisi juhtumeid:

- kaubasaadetised saadetakse niisugusest konverentsi piirkonda kuuluvast sadamast või niisugusesse sadamasse, mis ei ole välja kuulutatud ning mille puhul kohustusest loobumise nõue võib olla õigustatud, ja
- ooteaeg sadamas ületab ooteaja, mis igale sadamale, kaubale või kaubaliigile on kehtestatud konsultatsioonide tulemusel asjaomastest sadamateenustest otseselt huvitatud transpordikasutajatega.

Transpordikasutaja peab kindlaksmääratud aja jooksul konverentsile teatama oma kavatsusest saata kaubad teele konverentsi poolt väljakuulutamata sadamast või kavatsusest kasutada konverentsile mittekuuluvat laeva konverentsi poolt teenindatavas sadamas ja tegema seda niipea, kui talle avaneb võimalus avaldatud sõiduplaani alusel kindlaks teha, et ooteaeg ületab kehtestatud ülemmäära.

3. Prahirahaga reguleerimata teenused

Transpordikasutajatel on õigus valida sisetranspordi ja kai-teenuste ettevõtjaid, kui seda ei reguleerita prahiraha ega laevandusettevõtja ja transpordikasutaja vahel kokkulepitud maksudega.

4. Hindade teatavakstegemine

Transpordikasutajatele tehakse nende soovi korral mõistliku tasu eest teatavaks või on laevandusettevõtjate ja nende agentide büroodes tutvumiseks kättesaadavad hinnad ja hindadega seotud tingimused, eeskirjad ja kõik nendes teh-

tud muudatused. Neis esitatakse kõik peale- ja mahalaadimistingimused, prahirahas sisalduvate mere- ja maismaatransporditeenuste või laevandusettevõtja poolt kehtestatud muudes maksetes sisalduvate teenuste täpne ulatus ning nendega seotud tavategevus.

erandi tühistamise korral, annab neile artikli 11 lõike 4 alusel üksikerandi või tühistab nende poolt kasutatava grupierandi.

5. Komisjonile vahekohtu otsustest ja soovitustest teatamine

Vahekohtu otsustest ja lepitajate soovitustest, mida osapooled on aktsepteerinud, teatatakse viivitamata komisjonile, kui nende abil leitakse lahendus vaidlustele, mis on seotud konverentside tegevusega vastavalt artiklile 4 ja käesoleva artikli punktidele 2 ja 3.

Artikkel 6

Erandi andmine meretranspordi regulaarteenuseid käsitlevatele kokkulepetele transpordikasutajate ja konverentside vahel

Artikli 5 lõigete 1 ja 2 kohastele kokkulepetele, otsustele ja kooskõlastatud tegevusele transpordikasutajate vahel ühelt poolt ja konverentside vahel teiselt poolt ning sellel eesmärgil vajalikuks osutuda võivatele transpordikasutajatevahelistele kokkulepetele, mis käsitlevad liiniteenuste hindu, tingimusi ja kvaliteeti, on käesolevaga antud erand asutamislepingu artikli 85 lõikes 1 sätestatud keelust.

Artikkel 7

Erandi saanud kokkulepete kontrollimine

1. Kohustuse rikkumine

Kui asjaomased isikud rikuvad kohustust, mis vastavalt artiklile 5 on seotud artiklis 3 sätestatud erandiga, võib komisjon sellise rikkumise lõpetamiseks ja vastavalt II jaos sätestatud tingimustele:

- pöörduda asjaomaste isikute poole soovitustega,
- juhul kui need isikud ei järgi soovitusi ja olenevalt kõnealuse rikkumise tõsidusest, vastu võtta otsuse, mis kas keelab nende tegevuse jätkamise või sunnib neid erimeetmeid võtma või, nende poolt kasutatava grupi-

2. Artikli 85 lõikega 3 kokkusobimatu toime

a) Kui allpool kirjeldatud eriliste olukordade tõttu on artiklites 3 ja 6 ettenähtud erandi saanud kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse toime kõigest hoolimata kokkusobimatu asutamislepingu artikli 85 lõikega 3, võtab komisjon kaebuse põhjal või omal algatusel II jaos sätestatud tingimuste alusel punktis c kirjeldatud meetmed. Kõnealuste meetmete rangusaste peab vastama olukorra tõsidusele.

b) Erilise olukorra põhjustavad muu hulgas:

i) konverentside tegevus või turutingimuste muutumine kaubanduses, mis viib selleni, et tegelik või potentsiaalne konkurents puudub või lakkab, nagu näiteks piirava tegevuse korral, mis ei lase kaubanduses tekkida konkurentsile;

ii) konverentsi tegevus, mis võib takistada tehnilist või majanduslikku arengut või kasutaja osalemist kasu saamises;

iii) kolmandate riikide tegevus, kes:

— takistavad kõrvaliste isikute tegevust kaubanduses,

— kehtestavad konverentsi liikmetele ebaõiglasi hindu,

— rakendavad kokkuleppeid, mis muul viisil takistavad tehnilist ja majanduslikku arengut (lasti jagamine, piirangud laevaliikidele).

c) i) Kui tegelik või potentsiaalne konkurents puudub või kui see võib lakata kolmanda riigi tegevuse tõttu, alustab komisjon olukorra parandamiseks konsultatsioone kõnealuse kolmanda riigi pädevate asutustega, millele vajaduse korral järgnevad nõukogu juhtnööride kohased läbirääkimised.

Kui eriline olukord viib tegeliku või potentsiaalse konkurentsi puudumiseni või selle lakkamiseni, mis on vastuolus asutamislepingu artikli 85 lõike 3 punktiga b, tühistab komisjon grupierandi. Samal

ajal otsustab komisjon, kas konverentsi asjaomasele kokkuleppele anda üksikerand või mitte, ning kui anda, siis milliste lisatingimuste ja -kohustustega, pidades muu hulgas silmas turule juurdepääsu või maldamist sellistele liinidele, mis ei kuulu konverentsi liikmete hulka;

- ii) kui punktis b kirjeldatud eriliste olukordade tõttu tekib muid kui käesoleva määruse alapunktis i märgitud mõjusid, võtab komisjon ühe või rohkem lõikes 1 kirjeldatud meetmetest.

Artikkel 8

Asutamislepingu artikliga 86 kokkusobimatu toime

1. Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine asutamislepingu artikli 86 tähenduses on keelatud ja selle kohta pole eelnevalt vaja teha vastavat otsust.

2. Kui komisjon kas omal algatusel või liikmesriigi või oma õigustatud huvi kaitsvate füüsiliste või juriidiliste isikute taotlusele leiab, et mõnel konkreetsel juhul avaldab artiklis 3 ettenähtud erandit kasutavate konverentside käitumine siiski asutamislepingu artikliga 86 kokkusobimatut toimet, võib komisjon tühistada grupierandi ja võtta vastavalt artiklile 10 kõik asjakohased meetmed, et lõpetada asutamislepingu artikli 86 rikkumised.

3. Enne lõike 2 alusel otsuse vastuvõtmist võib komisjon pöörduda asjaomase konverentsi poole soovitustega lõpetada rikkumine.

Artikkel 9

Rahvusvahelise õigusega seotud vastuolud

1. Kui käesoleva määruse kohaldamine teatava piirava tegevuse või teatavate kokkulepete suhtes võib sattuda vastuollu mõningate kolmandate riikide õigus- või haldusnormidega, nii et ohtu satuvad ühenduse tähtsad kaubandus- ja laevandushuvivid, konsulteerib komisjon esimesel võimalusel asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutustega, et ühenduse õigust silmas pidades eespool nimetatud huvivid võimalikkuse piires kooskõlastada. Komisjon informeerib artiklis 15 märgitud nõuandekomiteed kõnealuste konsultatsioonide tulemustest.

2. Kui kokkulepeteks kolmandate riikidega on vaja läbirääkimisi, siis pöördub komisjon soovitustega nõukogu poole, kes annab komisjonile volitused vajalike läbirääkimiste alustamiseks.

Komisjon peab kõnealuseid läbirääkimisi artiklis 15 märgitud nõuandekomiteega nõu pidades ja nende direktiivide raames, mis nõukogu võib talle adresseerida.

3. Käesoleva artikliga talle antud volitusi kasutades teeb nõukogu otsused asutamislepingu artikli 84 lõikes 2 sätestatud korras.

II JAGU

MENETLUSKORD

Artikkel 10

Menetlused kaebuste põhjal või komisjoni algatusel

Kaebuse põhjal või omal algatusel alustab komisjon menetlusi, et lõpetada asutamislepingu artikli 85 lõike 1 või artikli 86 sätete rikkumised või rakendada käesoleva määruse artikkel 7.

Kaebusi võivad esitada:

- liikmesriigid;
- füüsilised või juriidilised isikud, kes kaitsevad oma õigustatud huvi.

Artikkel 11

Kaebuse põhjal või komisjoni algatusel alustatud menetluse tulemus

1. Kui komisjoni leiab, et tegemist on asutamislepingu artikli 85 lõike 1 või artikli 86 rikkumisega, võib ta oma otsusega nõuda ettevõtjalt või ettevõtjate ühendustelt sellise rikkumise lõpetamist.

Piiramata käesoleva määruse teiste sätete kohaldamist, võib komisjon enne eelmise lõigu alusel otsuse tegemist pöörduda asjaomaste ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste poole soovitustega rikkumised lõpetada.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka käesoleva määruse artikli 7 reguleerimisalasse kuuluvate juhtude suhtes.

3. Kui komisjon jõuab talle esitatud kaebuse suhtes järeldusele, et tema käsutuses oleva tõendusmaterjali põhjal ei ole sekumine kokkuleppesse, otsusesse või kooskõlastatud tegevusse asutamislepingu artikli 85 lõike 1 või artikli 86 või käesoleva määruse artikli 7 alusel põhjendatud, teeb ta otsuse, millega jätab kaebuse kui põhjendamatu rahuldamata.

4. Kui komisjon talle esitatud kaebuse põhjal või omal algatusel tegutsedes jõuab järeldusele, et kokkulepe, otsus või kooskõlastatud tegevus vastab nii asutamislepingu artikli 85 lõike 1 kui ka artikli 85 lõike 3 sätetele, teeb ta otsuse kohaldada artikli 85 lõiget 3. Kõnealusesse otsusesse märgitakse otsuse jõustumise kuupäev. See kuupäev võib olla otsuse langetamise kuupäevast varasem.

Artikkel 12

Artikli 85 lõike 3 kohaldamine – vastuväited

1. Ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused, kes soovivad asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamist artikli 85 lõikes 1 sätestatud kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, milles nad osalevad, esitavad komisjonile taotluse.

2. Kui komisjon tunnustab taotluse vastuvõetavaks ja tema käsutuses on kogu kättesaadav tõendusmaterjal ning kui kõnealusesse kokkuleppesse, otsusesse või kooskõlastatud tegevusse pole sekkunud vastavalt artiklile 10, avaldab komisjon nii kiiresti kui võimalik *Euroopa Ühenduste Teatajas* taotluse kokkuvõtte ning palub kõigil asjast huvitatud kolmandatel isikutel ja liikmesriikidel esitada komisjonile oma märkused 30 päeva jooksul. Selline avaldamine arvestab ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

3. Kui komisjon 90 päeva jooksul alates *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamisest ei teata taotlejatele asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldatavusega seotud tõsistest kahtlustest, siis loetakse kokkuleppele, otsusele või kooskõlastatud tegevusele, kui võrd see vastab taotluses esitatud kirjeldusele, erand antuks juba möödunud aja suhtes ning kõige rohkem kuueks aastaks alates *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise kuupäevast.

Kui komisjon pärast 90 päeva möödumist, kuid enne kuue aasta möödumist leiab, et asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise tingimusi ei täideta, siis teeb ta otsuse kohaldada artikli 85 lõikes 1 sätestatud keeld. See otsus võib olla tagasiulatuv, kui kõnealused osapooled on esitanud valetavat või kui nad kuritarvitavad artikli 85 lõikest 1 antud erandit.

4. Komisjon võib vastavalt lõike 3 esimeses lõigus märgitule taotlejaid teavitada ja peab teavitama juhul, kui liikmesriik seda nõuab 45 päeva jooksul pärast taotluse edastamist sellele liikmesriigile artikli 15 lõike 2 kohaselt. Nõuet peavad õigustama asutamislepingu konkurentsieeskirjadest tulenevad kaalutlused.

Kui komisjon leiab, et asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja artikli 85 lõike 3 tingimused on täidetud, teeb ta otsuse kohaldada artikli 85 lõiget 3. Otsuses märgitakse selle otsuse jõustumise kuupäev. See kuupäev võib olla taotluse esitamise kuupäevast varasem.

Artikkel 13

Artikli 85 lõiget 3 kohaldavate otsuste kestus ja tühistamine

1. Igas artikli 11 lõike 4 või artikli 12 lõike 4 teise lõigu alusel tehtud otsuses asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohalda-

mise kohta märgitakse ära otsuse kehtivusaeg; tavaliselt on see vähemalt kuus aastat. Otsusega võib siduda tingimusi ja kohustusi.

2. Otsust võib uuendada, kui asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise tingimusi jätkuvalt täidetakse.

3. Komisjon võib oma otsuse tühistada või seda muuta või keelata osapoolte teatavad toimingud:

- a) kui otsuse tegemisel aluseks olnud asjaolud on muutunud;
- b) kui osapooled rikuvad otsusega seotud mis tahes kohustust;
- c) kui otsus on tehtud ebaõige info põhjal või saavutatud pettuse abil või
- d) kui osapooled kuritarvitavad neile otsusega asutamislepingu artikli 85 lõike 1 sätetest antud erandit.

Punktides b, c või d märgitud juhtudel võib otsuse tühistada tagasiulatavalt.

Artikkel 14

Pädevus

Tingimusel, et tema otsused võib edasi kaevata Euroopa Kohustuse, on komisjonil ainupädevus:

- panna kohustusi vastavalt artiklile 7,
- teha otsuseid vastavalt asutamislepingu artikli 85 lõikele 3.

Liikmesriikide asutustele jääb pädevus otsustada, kas konkreetsetel juhtudel järgitakse asutamislepingu artikli 85 lõiget 1 või artiklit 86, kuni komisjon on algatanud kõnealuse küsimuse kohta otsuse kujundamiseks menetluse või saanud teate vastavalt artikli 12 lõike 3 esimeses lõigus sätestatule.

Artikkel 15

Koostöö liikmesriikide asutuste vahel

1. Komisjon viib käesoleva määrusega kehtestatud menetlused läbi tihedas ja pidevas koostöös liikmesriikide pädevate asutustega; kõnealustel asutustel on õigus nende menetluste kohta oma seisukohti väljendada.

2. Komisjon edastab liikmesriikide pädevatele asutustele viivitamata kaebuste ja taotluste ning komisjonile esitatud kõige olulisemate dokumentide või komisjoni poolt selliste menetluste käigus väljasaadetud dokumentide koopiad.

3. Enne artiklis 10 ettenähtud menetlusele järgneva otsuse langetamist või otsuse langetamist artikli 12 lõike 3 teise lõigu või sama artikli lõike 4 teise lõigu alusel konsulteerib komisjon nõuandekomiteega, kes tegeleb meretranspordi alal konkurentsi piirava tegevuse ja turgu valitseva seisundi küsimustega. Selle komiteega tuleb konsulteerida ka enne artiklis 26 ettenähtud rakendussätete vastuvõtmist.

4. Nõuandekomiteesse kuuluvad meretranspordi alal ning konkurentsi piirava tegevuse ja turgu valitseva seisundi küsimustes pädevad ametnikud. Iga liikmesriik nimetab enda esindajaks kaks ametnikku, mõlemat võib vajaduse korral asendada teise ametnikuga.

5. Konsulteeritakse komisjoni poolt kokkukutsutud ühiskohutumisel; see ei tohi toimuda enne, kui kutse väljasaatmisest on möödunud 14 päeva. Kutsele peab olema lisatud iga uuritava üksikjuhtumi kokkuvõte koos viitega kõige olulisematele dokumentidele ning esialgne otsuse eelnõu.

6. Nõuandekomitee võib anda arvamuse ka siis, kui mõned selle liikmed või nende asendajad ei ole kohal. Otsuse eelnõule lisatakse aruanne konsultatsioonide tulemuste kohta. Seda ei avalikustata.

Artikkel 16

Infonõuded

1. Selleks et täita käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid, võib komisjon hankida vajalikku infot liikmesriikide valitustelt ja pädevatelt asutustelt ning ettevõtjatelt ja ettevõtjate ühendustelt.

2. Ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele infonõude saatmisega samal ajal edastab komisjon nõude koopia pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on ettevõtja või ettevõtjate ühenduse juhatuse asukoht.

3. Nõudesse märgib komisjon nõude õigusliku aluse ja eesmärgi ning samuti artikli 19 lõike 1 punktis b ettenähtud sanktsioonid ebaõige info esitamise eest.

4. Nõutavat infot on kohustatud andma äriühingute omanikud või nende esindajad, juriidiliste isikute, äriühingute ning iseseisva õigusvõimeta ühenduste puhul neid seaduse või põhi-kirja alusel esindama volitatud isik.

5. Kui ettevõtja või ettevõtjate ühendus ei esita nõutud infot komisjoni poolt määratud tähtaja jooksul või esitab puudulikku infot, nõuab komisjon info esitamist oma otsusega. Otsuses täpsustatakse, millist infot nõutakse, määratakse selle esitamise tähtaeg ning viidatakse artikli 19 lõike 1 punktis b ja artikli 20 lõike 1 punktis c ettenähtud sanktsioonidele, samuti õigusele vaidlustada otsus Euroopa Kohtus.

6. Samal ajal edastab komisjon otsuse koopia ka pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on ettevõtja või ettevõtjate ühenduse juhatuse asukoht.

Artikkel 17

Liikmesriikide asutuste poolt tehtavad uurimised

1. Komisjoni nõudel kohustuvad liikmesriikide pädevad asutused tegema uurimisi, mida komisjon vajalikuks peab vastavalt artikli 18 lõikele 1 või mida ta on määranud oma otsusega vastavalt artikli 18 lõikele 3. Uurimiste eest vastutavad liikmesriikide pädevate asutuste ametnikud täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse pädevalt asutuselt selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud. Volituses peab olema märgitud uurimise sisu ja eesmärk.

2. Komisjoni ametnikud võivad komisjoni või uurimiskohaks oleva liikmesriigi pädeva asutuse palvel selle asutuse ametnikke nende ülesannete täitmisel abistada.

Artikkel 18

Komisjoni uurimisvolitused

1. Komisjon võib käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid täites teha ettevõtetes ja ettevõtjate ühendustes kõiki vajalikke uurimisi.

Selleks on komisjoni poolt volitatud ametnikel õigus:

- a) kontrollida raamatupidamis- ja muid äridokumente;
- b) teha raamatupidamis- ja äridokumentidest koopiaid või väljavõtteid;
- c) nõuda kohapeal suulisi selgitusi;
- d) siseneda ettevõtte või ettevõtjate ühenduse kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse.

2. Komisjoni poolt kõnealuseks uurimiseks volitatud ametnikud täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse, kus on nimetatud uurimise sisu ja eesmärk ning artikli 19 lõike 1 punktis c sätestatud sanktsioonid juhuks, kui nõutavad raamatupidamis- või muud äridokumentid esitatakse puudulikult. Aegsasti enne uurimist teatab komisjon uurimisest pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud, ja teeb teatavaks selleks volitatud ametnike isikud.

3. Ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused peavad alluma komisjoni otsusega määratud uurimisele. Otsuses täpsustatakse uurimise sisu ja eesmärk, määratakse selle alustamise kuupäev ja viidatakse artikli 19 lõike 1 punktis c ning artikli 20 lõike 1 punktis d ettenähtud sanktsioonidele ning õigusele vaidlustada otsus Euroopa Kohtus.

4. Komisjon teeb lõikes 3 nimetatud otsused pärast konsulteerimist pädeva asutusega selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud.

5. Pädeva asutuse ametnikud selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud, võivad selle asutuse või komisjoni palvel komisjoni ametnikke nende ülesannete täitmisel abistada.

6. Kui ettevõtja ei nõustu vastavalt käesolevale artiklile määratud uurimisega, peab asjaomane liikmesriik komisjoni poolt volitatud ametnikele pakkuma uurimiseks vajalikku abi. Selleks võtavad liikmesriigid pärast komisjoniga konsulteerimist vajalikud meetmed enne 1. jaanuari 1989.

Artikkel 19

Trahvid

1. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahve 100–5 000 eküüd, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

- a) annavad artikli 5 lõike 5 alusel esitatavas teatises või artikli 12 alusel esitatavas taotluses ebaõiget või eksitavat infot või
- b) annavad ebaõiget infot vastuseks nõudele, mis on esitatud vastavalt artikli 16 lõigetele 3 või 5, või ei esita infot tähtsaja jooksul, mis on määratud artikli 16 lõike 5 alusel tehtud otsusega; või
- c) esitavad artiklite 17 või 18 alusel tehtava uurimise käigus nõutavad raamatupidamis- või muud äridokumendid puudulikult või keelduvad allumast uurimisele, mis on määratud artikli 18 lõike 3 alusel tehtud otsusega.

2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahve 1 000–1 000 000 eküüd või sellest suurema summa ulatuses, aga see ei või ületada 10 % iga rikkumises osalenud ettevõtja eelmise majandusaasta käibest, kui need tahtlikult või hooletuse tõttu:

- a) rikuvad asutamislepingu artikli 85 lõiget 1 või artiklit 86 või ei täida käesoleva määruse artiklis 7 ettenähtud kohustust;

- b) rikuvad artikli 5 või artikli 13 lõike 1 alusel määratud kohustusi.

Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.

3. Kohaldatakse artikli 15 lõikeid 3 ja 4.

4. Lõigete 1 ja 2 alusel tehtud otsused ei ole oma olemuselt kriminaalõiguslikud.

Lõike 2 punktis a ettenähtud trahve ei kehtestata toimingute eest, mis on sooritatud pärast komisjonile teatamist ja enne komisjoni otsust asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta tingimusel, et need kuuluvad teatises kirjeldatud tegevuse hulka.

Käesolevat lõiget ei rakendata, kui komisjon on asjaomastele ettevõtjatele teatanud, et pärast esialgset uurimist on ta arvamisel, et kehtib asutamislepingu artikli 85 lõige 1 ning artikli 85 lõike 3 kohaldamine ei ole õigustatud.

Artikkel 20

Karistusmaksed

1. Komisjon võib oma otsusega kehtestada ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele karistusmaks 50–1 000 eküüd päevas, mida arvestatakse otsuses määratud kuupäevast alates, et neid sundida:

- a) lõpetama artikli 11 alusel tehtud otsusele vastavalt asutamislepingu artikli 85 lõike 1 või artikli 86 rikkumine või täitma artiklis 7 ettenähtud kohustust;
- b) hoiduma igast artikli 13 lõikes 3 keelatud toimingust;
- c) esitama artikli 16 lõike 5 alusel tehtud otsuses nõutud täielikku ja õiget infot;
- d) alluma artikli 18 lõike 3 alusel tehtud otsuses määratud uurimisele.

2. Kui ettevõtjad või ettevõtjate ühendused on kohustuse täitnud, mis oligi karistusmaks määramise eesmärk, võib komisjon esialgse otsuse kohaselt ettenähtud karistusmaks kogusummat vähendada.

3. Kohaldatakse artikli 15 lõikeid 3 ja 4.

*Artikkel 21***Otsuste läbivaatamine Euroopa Kohtus**

Euroopa Kohtul on asutamislepingu artikli 172 tähenduses täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistusmaksed; Euroopa Kohus võib määratud trahvi või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada.

*Artikkel 22***Arvestusühik**

Artiklite 19–21 kohaldamisel kasutatakse eküüid, mis on vastavalt asutamislepingu artiklitele 207 ja 209 ühenduse eelarve koostamisel kasutatav arvestusühik.

*Artikkel 23***Osapoolte ja kolmandate isikute ärakuulamine**

1. Enne artikli 11, artikli 12 lõike 3 teise lõigu ja artikli 12 lõikes 4, artikli 13 lõikes 3, artiklites 19 ja 20 ettenähtud otsuste tegemist annab komisjon asjaomastele ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele võimaluse esitada ärakuulamiseks oma seisukoht komisjoni vastuväited esilekutsunud küsimustes.

2. Kui komisjon või liikmesriikide pädevad asutused peavad vajalikuks, võivad nad ära kuulata ka teisi füüsilisi ja juriidilisi isikuid. Nende isikute taotlused selgitusi anda rahuldatakse, kui nad tõendavad piisavat huvi.

3. Kui komisjon kavatses anda sekkumatustõendi vastavalt asutamislepingu artikli 85 lõikele 3, avaldab ta kokkuvõtte asjakohasest kokkuleppest, otsusest või kooskõlastatud tegevusest ja palub kõigil asjast huvitatud kolmandatel isikutel esitada arvamusi selleks määratud aja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu. Avaldamisel arvestatakse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. detsember 1986

*Artikkel 24***Ametisaladus**

1. Artiklite 17 ja 18 kohaldamise tulemusena saadud infot võib kasutada ainult vastava nõude või uurimise eesmärgil.

2. Välja arvatud artiklite 23 ja 25 sätete kohaldamine, ei tohi komisjon ega liikmesriikide pädevad asutused, nende ametnikud ega teised teenistujad avaldada käesoleva määruse kohaldamise tulemusena neile teatavaks saanud infot, mis oma laadilt on ametisaladus.

3. Lõigete 1 ja 2 sätteid ei takista avaldamast üldist infot ja ülevaateid, mis ei sisalda infot üksikute ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste kohta.

*Artikkel 25***Otsuste avaldamine**

1. Komisjon avaldab artikli 11, artikli 12 lõike 3 teise lõigu, artikli 12 lõike 4 ja artikli 13 lõike 3 alusel tehtud otsused.

2. Avaldamisel esitatakse osapoolte nimed ja otsuse põhiline sisu; selles arvestatakse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

*Artikkel 26***Rakendussätted**

Komisjon on pädev vastu võtma rakendussätteid artikli 5 lõike 5 teatamiskohustuse kohta, artikli 10 alusel esitatavate kaebuste, artikli 12 alusel esitatavate taotluste ja artikli 23 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud ärakuulamiste vormi, sisu ja muude üksikasjade kohta.

*Artikkel 27***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub 1. juulil 1987. aastal.

Nõukogu nimel

eesistuja

G. SHAW